

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Етичні аспекти штучного інтелекту тісно пов'язані з питаннями прав людини. Використання AI у сфері управління, безпеки чи правосуддя може впливати на свободи та права громадян, що потребує особливої уваги до етичних стандартів і культурного контексту їх застосування [3].

У сучасному українському суспільстві ці процеси набувають особливого значення, оскільки відбувається переосмислення базових цінностей, пов'язаних із демократією, свободою, гідністю та безпекою. Штучний інтелект у цьому контексті виступає як фактор, що може як підтримувати, так і трансформувати ці цінності.

Міжнародні організації, зокрема Європейський Союз та OECD, розробляють етичні принципи використання штучного інтелекту, які базуються на ідеях людиноцентричності, прозорості та відповідальності. Ці принципи можуть слугувати орієнтиром для формування національних підходів до регулювання AI в Україні [5].

Таким чином, алгоритмічна етика виступає не лише як технічний або нормативний напрям, але і як важливий інструмент осмислення трансформації ціннісних орієнтирів особистості. В умовах сучасного українського суспільства її значення зростає, оскільки вона дозволяє забезпечити баланс між технологічним розвитком і збереженням гуманістичних цінностей

У ширшому вимірі алгоритмічна етика стає складовою процесу збереження та оновлення української культурної ідентичності в умовах цифрової трансформації. Вона сприяє формуванню відповідального ставлення до технологій, у якому цінність людини, її гідність і свобода залишаються центральними орієнтирами суспільного розвитку.

Список використаної літератури

1. Bostrom, N. (2014). *Superintelligence: Paths, dangers, strategies*. Oxford University Press.
2. Ethical principles for artificial intelligence in education (Andy Nguyen, Ngan Ngo, Yvonne Hongm and others). (2023). *Educ Inf Technol*, 28, 4221–4241. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11316-w>
3. European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, Ethical principles for educators on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning, Publishing Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756>
4. Jobin, A., Ienca, M., & Vayena, E. (2019). The global landscape of AI ethics guidelines. *Nature Machine Intelligence*. DOI: [10.1038/s42256-019-0088-2](https://doi.org/10.1038/s42256-019-0088-2)
5. Mittelstadt, B. (2019). Principles alone cannot guarantee ethical AI. *Nature Machine Intelligence*. 1 (11), 501-507. <https://www.nature.com/articles/s42256-019-0114-4>
6. OECD. (2019). Recommendation of the Council on Artificial Intelligence. OECD Legal Instruments. <http://legalinstruments.oecd.org>.

Начев Микола Юрійович - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський

СІМ'Я ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Соціалізація – це шлях, яким людина стає повноцінним членом суспільства. Це процес, під час якого ми засвоюємо правила, цінності та знання, що існують у світі навколо нас. Завдяки цьому ми вчимося взаємодіяти з іншими, стаємо частиною різних груп – від сім'ї та друзів до шкіл, робочих колективів та навіть цілих організацій. Саме через цей процес у нас формуються риси характеру, які дозволяють нам успішно жити в суспільстві.

На наше становлення впливає безліч чинників, які можна назвати «факторами соціалізації». Деякі з них ми добре розуміємо, про інші знаємо небагато, а деякі ще зовсім не досліджені. Однак, ті, що нам відомі, можна умовно поділити на чотири великі групи: мегафактори (всесвітній вплив): Це наймасштабніші чинники, такі як космос, наша планета та весь Всесвіт. Вони впливають на всіх людей на Землі, хоч і опосередковано, через інші, менші за масштабом фактори; макрофактори (національний та суспільний вплив): сюди входять такі великі поняття, як країна, етнос, суспільство та держава. Вони формують нас як громадян певної країни, впливаючи на наше життя через закони, культуру та суспільні норми. Цей вплив також опосередкований іншими групами факторів; мезофактори (регіональний та комунікаційний вплив): Це чинники середнього рівня. Вони стосуються умов життя людей у певних місцевостях (містах, селах, регіонах), а також впливу засобів масової інформації (телебачення, радіо) та приналежності до певних субкультур. Мезофактори можуть впливати на нас як безпосередньо, так і через найближче оточення; мікрофактори (безпосередній вплив найближчого оточення): це найближчі до нас чинники, які безпосередньо взаємодіють з нами. До них належать наша сім'я, сусіди, друзі, колеги, а також різні організації, до яких ми належимо (громадські, релігійні, державні). Це найінтимніший рівень впливу на наше становлення [2, с.53].

Сім'я виступає фундаментальним, провідним та первинним інститутом соціалізації, який формує особистість з моменту народження та протягом усього життя. Вона діє як індивідуально-особистісний фактор, оскільки створює унікальне мікросередовище, що впливає на психічний розвиток, поведінку та цінності кожної дитини [3, С.86-89].

Специфіка соціалізації в сім'ї пов'язана з особливістю етапу соціалізації, який включає в себе завершення первинної її стадії і початок вторинної. Основу первинної соціалізації становить інтерналізація: індивід «вбирає» в себе загальні цінності у процесі спілкування зі значущими «іншими». Важлива роль належить батькам, як основним агентам соціалізації. Підлітки копіюють модель поведінки у батьківській сім'ї і в подальшому житті можуть на неї орієнтуватися.

Проблему соціалізації молоді досліджували вчені А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Завацька, О. Карпенко, О. Кузьменко, І. Кон, Г. Ландберг, Г. Лактіонова, Савченко, С. Харченко, Б. Паригін та інші.

Сім'я – головний провідник дитини у світ суспільства з наймолодшого віку. Її ключова роль полягає в тому, щоб навчити дитину правилам та цінностям, прийнятим у різних групах людей, і допомогти їй вирости соціально адаптованою та зрілою особистістю. Крім того, сімейна підготовка включає в себе ознайомлення з майбутніми ролями чоловіка, дружини, матері та батька [1, с. 58].

Саме в родині закладаються основи характеру, формується ставлення до праці, а також засвоюються моральні, ідейні, політичні та культурні цінності. Тут дитина вчиться основам поведінки в суспільстві: старші передають їй свої погляди та моделі поведінки. Від батьків вона отримує перший досвід участі або уникнення суспільної діяльності, а також перші оцінки подій – як раціональні, так і емоційні. Це прямий вплив сім'ї на соціалізацію. Непрямий же вплив полягає в тому, що авторитет батьків формує ставлення дитини до інших, більш значущих авторитетів.

Дослідники вважають сім'ю першим «дзеркалом» людського спілкування, що створює умови та є джерелом для розвитку майбутньої особистості. Вона виступає потужним чинником формування соціальної складової особистості дитини, визначаючи її життєву позицію, впливаючи на побудову стосунків з оточуючими, а також на формування мотивів поведінки та системи цінностей.

Для дитини стосунки в родині є першим досвідом взаємодії з іншими людьми. Вона отримує уявлення про сімейні ролі, функції подружжя та батьків, навчається соціальної поведінки, наслідуючи приклад батьків. Моральна позиція людини, яка є стрижнем її особистості, значною мірою формується саме в родині [1].

Процес входження дитини в суспільство через сім'ю розпочинається з перших місяців життя. Сім'я є найближчим оточенням, що впливає на дитину. З часом цей вплив може зменшуватися, але він ніколи не зникає повністю. Неправильне виховання в ранньому віці може мати незворотні наслідки та проявитися пізніше у вигляді девіантної поведінки. Тому жоден інший суспільний інститут не може повноцінно замінити сім'ю та її роль у початковій соціалізації дітей [2, С.54-55].

Список використаних джерел

1. Богуш А.М. Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного віку та молодшого шкільного віку : монографія / наук. ред. А. М. Богуш. Луганськ: Альма-матер, 2006. – 368 с.
2. Дригус М.Т., Пенькова О.І. Сімейне середовище як фактор соціалізації особистості дитини. Актуальні проблеми психології. 2012. Т.7. Вип. 22. С. 53-56.
3. Москаленко В.В. Соціалізація особистості. Київ: Фенікс, 2013. 540 с. С. 85-96.

Okorokova Vira Viktorivna, Doctor of Sciences in Philosophy, Professor, Professor of the Department of World History and Teaching Methods, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky, 26 Staroportofrankivska St., Odesa, 65020, Ukraine

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	
<i>Ковра Катерина, Лісеєнко Олена</i>	41
РОЛЬ АРТЦЕНТРУ ІМЕНІ ВІРИ ХОЛОДНОЇ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ОДЕСИ	
<i>Кочмар Яна, Врайт Галина Яківна</i>	43
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Лисенко Аліна Валеріївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	46
РОЗДУМИ ЯК ПРАЦЮЄ ПРИНЦИП НЕДІЯННЯ ДАОСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ	
<i>Найданова Марія, Афанасьєв Олександр</i>	47
СУЧАСНІ МІФИ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У СВІТОГЛЯДІ	
<i>Наумкіна Світлана Михайлівна</i>	51
АЛГОРИТМІЧНА ЕТИКА У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Начев Микола Юрійович</i>	53
СІМ'Я ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Okorokova Vira Viktorivna</i>	55
ADVANTAGES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN HIGHER EDUCATION	
<i>Остаточна Вікторія Олександрівна, Ладонько Людмила Степанівна</i>	59
КРЕАТИВНІСТЬ У ДІЇ: САМОПРОДЮСУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ СВОБОДИ	
<i>Пакін Семен Олександрович</i>	60
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
<i>Петінова Оксана, Чабан Неля</i>	63
ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ КОНСТРУЮВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Петришин Р.А., Гоцуляк В.А.</i>	65
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ДО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВИХ	
<i>Пільщіков І. С.</i>	68
ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЇ У ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАСЕ 2.1 UA У КОНТЕКСТІ UKRAINE FACILITY	
<i>Поплавська Тетяна, Пігнаста Аліна</i>	71
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ І ЛЮДЯНІСТЬ	
<i>Поплавська Тетяна, Сорочан Дмитро</i>	74
ІДЕНТИЧНІСТЬ І МУЛЬТИКУЛЬТУРНІСТЬ В ОСВІТІ:	